

मधेश स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानमा एमबीबीएसको पठनपाठन सुरु हुने

दैनिक समाचारदाता
राजधानी, १६ पुस ।
मधेश प्रदेश
सरकारअन्तर्गत
जनकपुरधामस्थित मधेश
स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानमा
आगामी पुस २५ बाट
चिकित्साशास्त्रतर्फ स्नातक तह
(एमबीबीएस)को पठनपाठन सुरु
हुने भएको छ ।

प्रतिष्ठानमा एमबीबीएस
अध्ययन अध्यापन सुरु गराउन
आवश्यक भौतिक पूर्वाधारको
स्तरोन्ति, थप उपकरणसहित
विशिष्टीकृत त्यावको
व्यवस्थापन भइसकेको छ ।
त्यस्तै विभिन्न फ्याकल्टीका
लागि जनशक्ति व्यवस्थापन भई
कक्षा सञ्चालनको अन्तिम
तयारीमा जुटेको प्रतिष्ठानका
उपकुलपति डा. अंकुर साहले
जानकारी दिए ।

उनका अनुसार चिकित्सा
शिक्षा आयोगले छात्रवृत्तिमा
पढ्न सिफारिस गरेका
विद्यार्थीहरु पनि भर्ना
भइसकेका छन् ।

मधेश प्रदेशमा
सरकारीस्तरमा एमबीबीएसको
पठनपाठन हुने प्रतिष्ठान पहिलो
शैक्षिक संस्था भएको छ ।
उपकुलपति डा. साहले

चिकित्सा शिक्षा आयोगले
निर्धारण गरेको रकम भुक्तान
गरी एमबीबीएस पढ्न
चाहनेहरूका लागि यही पुस
२४ गतेसम्म नामाङ्कन हुन
जानकारी दिए ।

प्रतिष्ठानमा अहिले
स्नातकतर्फ नर्सिङ, पब्लिक
हेल्थ र मेडिकल ल्याब
टेक्नोलोजी तथा
चिकित्साशास्त्रको
स्नातकोत्तरतर्फ चार विषयमा
पठनपाठन हुँदै आएको छ ।
चिकित्साशास्त्रमा महाँगो र
लामो अवधिको पढाइ
एमबीबीएस भने यसै
शैक्षिकसंब्राट सुरु हुनेछ ।

प्रदेश मन्त्रिपरिषद वैठकले
प्रतिष्ठानअन्तर्गतको प्रादेशिक
अस्पताल जनकपुरको स्तरोन्ति
गर्दै एमबीबीएस अध्ययन
गराउन स्रोत सुनिश्चित गर्ने
निर्णय गरेको थियो । निर्णयपछि
यसका लागि गत साउनवाट
भौतिक पूर्वाधार, उपकरण,
अस्पतालको सेवा विस्तार तथा
गुणस्तर वृद्धि, जनशक्ति
व्यवस्थापन
कार्ययोजनालगायतका कार्य
कार्यान्वयन गरिएको थियो ।
त्यसलगातै एमबीबीएस
कक्षा सञ्चालनका लागि

मांसमदिरा बेच्नेलाई कारबाही गर्ने मुख्यमन्त्रीको चेतावनी

दैनिक समाचारदाता
जनकपुर, १६ पुस ।
मधेश प्रदेशका मुख्यमन्त्री
सतिशकुमार सिंहले
जनकपुरधामको परिक्रमा
सडकभित्र मांसमदिराको
उत्पादन, विक्री र उपभोग
निषेधसम्बन्धी प्रावधान पालना
नगर्नेलाई कारबाही गर्ने
चेतावनी दिएका छन् ।

मुख्यमन्त्री सिंहले मंगलबार
जनकपुरधाममा

सञ्चारकर्मीहरूसँगको भेटमा
जनकपुरधामको धार्मिक,
सांस्कृतिक परम्परा र गरिमालाई
अक्षुण्ण राजन मांसमदिराको
उत्पादन, विक्री र उपभोग
नगर्न जनकपुरवासीलाई
आव्वान गरे ।

जनकपुरधामवासीलाई
परिक्रमा सडकभित्र निषेधित
व्यवहार नगर्न अनुरोध गर्दै
मुख्यमन्त्रीले मांसमदिरा
निषेधसम्बन्धी व्यवस्था

ट्रायाक्टरमा घोटाकाल ठोकिकैदा दुई जनाको मृत्यु

दैनिक समाचारदाता
सर्लाही, १६ पुस ।
नयारोड सडकखण्डमा
उखु बोकेको ट्रायाक्टर र
मोटरसाइकल गए राति
आपसमा ठोकिकैदा दुई जनाको
मृत्यु भएको छ ।

बरहथवा नगरपालिका-९
शान्ति चोकमा उखु बोकेर
हरिवन्तर्फ आउदै गरेको जप्त
९८७६ नम्बरको ट्रायाक्टर र
नयारोडबाट बरहथवा जाई

गरेको जाप्त ३७७ नम्बरको
मोटरसाइकल आपसमा
ठोकिकैदा थियो । दुर्घटनामा
मोटरसाइकलमा सवार दुई
युवाको मृत्यु भएको छ ।

मृत्युहुनेमा मोटरसाइकल
चालक बरहथवा-५, राजुचोकका हरिन्द्र महोते र
सोही स्थानका पुरुषोत्तम दास
रहेको जिल्ला प्रहरीका प्रवक्ता
प्रहरी नायब उपरीक्षक दीपक
बाँकी अन्तिम पृष्ठमा

मधेश सरकारले एक हजार ८१ सहिद परिवारलाई स्वास्थ्य विमा गर्दै

दैनिक समाचारदाता
राजधानी, १६ पुस ।

मधेश प्रदेश सरकारले मधेश
आन्दोलन र सशस्त्र द्वन्द्वमा सहिद
भएका परिवारका लागि स्वास्थ्य

विमा गर्ने भएको छ ।

मधेश आन्दोलन र सशस्त्र
द्वन्द्वमा सहिद भएका एक हजार
८१ परिवारलाई स्वास्थ्य विमा
गर्न मधेश प्रदेश सरकारको
गृह, सञ्चार तथा कानुन
मन्त्रालय र स्वास्थ्य विमा
बोर्डलाई सहमति समझौता

भएको छ ।

प्रदेशको गृह, सञ्चार तथा

कानुन मन्त्रालयका प्रदेशसचिव
उद्घवप्रसाद रिजालका अनुसार

स्वास्थ्य विमाका लागि

आवश्यक सहिद परिवारका

विवरण संकलन गर्न स्वास्थ्य

विमा बोर्डका कर्मचारी

फिल्डमा खाटिइसकेका छन् ।

विवरण प्रशोधन गरेर नामावली

तयार भएपछि सरकारले

स्वास्थ्य विमा प्रयोजनका लागि

बोर्डलाई प्रतिपरिवार तीन

हजार पाँच सयका दरले रकम
पठाउने प्रदेशसचिव रिजालले
बताए ।

वार्षिक तीन हजार पाँच
सय रूपैयाँ दिएपछि एक
परिवारका पाँचजना सदस्यसम्म
स्वास्थ्य विमित हुने गछन् ।
प्रदेश सरकारले मधेश
आन्दोलन र सशस्त्र द्वन्द्वका
सहिद परिवारको स्वास्थ्य
विमाका लागि ४० लाख रूपैयाँ
चालू आर्थिक वर्षमा विनियोजन
गरेको छ ।

एनपीएल विजेता टोलीलाई नगदसहित सम्मान

तथा कप्तान ललित
राजवंशीलाई उनले उक्त
रकमको चेक हस्तान्तरण गरेका
थिए ।

सो अवरमा अध्यक्ष
चौधरीले एनपीएलको प्रथम
आयोजना मै ट्रफी हात पार्न
सफल जनकपुर बोल्टस
टिमलाई बधाई दिए विजेता
टोलीलाई स्वागत गर्न पाउनु
छिन्नमस्तावासीका लागि

गर्वको कुरा भएको बताए ।

उनले नेपाल प्रिमयर

लिगले किकेट खेलको

विकासका साथै युवाहरुलाई

प्रेरणा, राष्ट्रिय एकता तथा

सकारात्मक बाटोमा हिन्दै

प्रेरणा र उर्जा समेत प्रदान

गरेको बताए । खेलाडीहरुको

खुशीयालीमा विजेता टिम अहिले

विजयोत्सव मनाउन मधेश

प्रदेशका आठै जिल्लामा ट्रफी

सहित परेडमा निस्केका छन् ।

जाडो मौसममा सवारी दुर्घटनाको जोखिमबाट बचौं

हुस्सु, कुहिरो र शीतलहरका वेला सवारी दुर्घटनाको उच्च जोखिम हुन सक्छ,

सावधानीपूर्वक सवारी साधन चलाओ ।

सवारी चलाउनु पूर्व सवारीको यान्त्रिक परिक्षण गरौ,

हुस्सु, कुहिरो र शीतलहरको वेला वति (फग लाइट) वालेर मात्र सवारी साधन चलाओ ।

वाकलो कुहिरोको समयमा अवश्यकता अनुसार हर्नको प्रयोग गरौ,

तिब्र गतिमा सवारी साधन नचलाओ ।

सवारी साधन रोकनुपर्दी संकेत दिई सडक किनारामा मात्र रोक्ने गरौ,

मादक पदार्थ सेवन गरी सवारी साधन नचलाओ ।

जथाभावी वाटो नकाटो, वाटो काट्दा शर्तक रहौं ।

सवारी दुर्घटनाबाट आफू पनि चचौं, अरुलाई पनि चचौं ।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

विपीको मेलमिलाप नीति: सर्वकालीन सान्दर्भिकता

धर्मेन्द्र भा

काठमाडौं, १६ पुस (रासस)।

आज देशभरि राष्ट्रिय एकता तथा मेलमिलाप दिवस मनाउदैछ। मूलतः नेपाली कांग्रेसले संस्थागत रूपमा मनाउदै आएको यो दिवस सम्पूर्ण नेपाल र नेपालीका लागि महत्वपूर्ण छ। विपी ३० डिसेम्बर १९७६ अर्थात् २०३३ पुस १६ का दिन भारत निर्वासनबाट स्वदेश फर्किनुभएको थियो। भारतमा निर्वासनमा रहनुभएका विपी आठ वर्ष पछि नेपाली कांग्रेसका संस्थापक महानायक विपी कोइराला स्वदेश फर्केको दिनलाई नेपाली कांग्रेसले राष्ट्रिय योग्य मेलमिलाप दिवसका रूपमा मनाउदै आएको छ। निर्वासनको यो आठ वर्ष विपीका लागि अत्यन्त कष्टपूर्ण, कठिन र सङ्घर्षयुक्त रहे।

निर्वासनबाट स्वदेश फर्किनु स्वयं विपीका लागि, नेपाली कांग्रेसका लागि र समग्रमा नेपालका लागि निकै महत्वपूर्ण राजनीतिक खुड्किलो रहेको त्यसबेला स्वीकार गरिएको थियो वा अहिले पनि सान्दर्भिक र सामयिक छ। निकै जोखिम मोलेर नेपाल फर्कने सन्दर्भ विपीको निकै ढूलो साहसिक निर्णय थियो, तत्कालीन राजनीतिक अवस्थाको विश्लेषण गर्ने हो भने यो जोखिमको अनुमान सहजै गर्न सकिन्छ। यो कुराको एक उदाहरणका रूपमा अमेरिकी पूर्वराष्ट्रपति जिमी कार्टरको सन्दर्भलाई पनि जोड्न सकिन्छ।

नेपाली कांग्रेसका नेता डा. मीनेन्द्र रिजालका अनुसार कार्टर राष्ट्रपति रहेदा नै उहाँले तत्कालीन राजालाई विपीलाई जेलमुक्त गर्न आग्रह गर्नुभएको थियो। उनै कार्टरको हिजो एक सय वर्षका उमेरमा भौतिक अवसान भएको छ। कार्टरद्वारा राजालाई गरिएको आग्रहबाट पनि तत्कालीन विश्व राजनीतिमा कर्ति महत्वपूर्ण व्यक्तित्व हुनुहुन्यो भने स्पष्ट हुन्छ।

मृत्युदण्डसमेत हुन सक्ने प्रकृतिका आठवटा मुद्दा खेपिरहेका विपीका लागि स्वदेश आगमनको निर्णय कम जोखिमपूर्ण थिएन।

'ग्लोबल र्याग'...

उपलब्ध गराएको छ। अगामी दिनमा यसलाई सरकारले निरन्तरता दिनु आवश्यक छ।

महाशाखाका अनुसार गत अर्थक वर्षमा सुरक्षित गर्भपतनको सेवा लिनेको सङ्ख्या ९५ हजार चार सय ९२ रहेकामध्ये २० वर्ष मुनिका सङ्ख्या आठ हजार दुई सय २३ रहेको थियो। तीमध्ये सबैभन्दा बढी औषधि विधि बढी भएको जनाइएको छ।

विसं २०७६ चैत ११ गतेदेखि

विसं २०७७ साउन ६ सम्मका लकडाउनमा मात्र एक सय ३४ सुत्करी तथा गर्भवतीले अकालमा ज्यान गुमाएका थिए। महामारीका सुरुआती चरणमा परिवार नियोजनका साधनको मागलाई पूर्ति गर्न समस्या देखिएको थियो। कोरोना नियन्त्रणलाई प्राथमिकता दिइएका कारण सुरक्षित गर्भपतन सेवा प्रदान गर्न कही अप्लायरो भएको हो। पछिलो दिनमा सेवा सुरक्षित गर्भपतन गर्ने भएको छ। सेवाका बारेमा अभै जानकारी छैन। सेवा लिनसमेत अभै हिचकिचाउने प्रवृत्ति छ। सुरक्षित गर्भपतन सेवा परिवार नियोजनको साधन होइन भन्ने कुरालाई समुदायमा बुझाउन

तर विपी देश, प्रजातन्त्र र राष्ट्रियताको संवर्द्धनको उद्देश्य राखी स्वदेश फर्किन्थयो। त्यसो त कांग्रेसकै केही नेताको बुझाइमा भारततर्फको प्रस्थान विपीको आत्मनिर्वासनको निर्णयको उपज थियो। विपी त्यसबेला भारत जानुपर्ने कुनै आन्तरिक कारण नरहेको यो तपकाको बुझाइ छ। तर यो एक विचार मात्र हो। यसको पक्षमा समर्थन जनाउनपर्नेहरूको सङ्ख्या कांग्रेसभित्र प्रश्नचिह्न उठाइरहेको थियो। विश्व असंगल आन्दोलनमा सहभागी भएर नेपाली राजतन्त्रले आफ्नो औचित्य प्रमाणितको प्रयास गरिरहेको थियो। यस्तोमा विपीको नेपाल आगमन भएको थियो, जसले तात्पत्ति रूपमा निकै अर्थ राख्दथ्यो। विपी समुन्नत वा समृद्ध राष्ट्रका लागि राष्ट्रवादी र प्रजातन्त्रवादीका बीच न्यूनतम एकता र सहअस्तित्व चाहनुहुन्थ्यो।

विपीको नेपाल आगमनको सन्दर्भलाई आजको अवस्थामा नयाँ धार र दिशा तिएको भने पक्कै हो। साँचै हो भने आजको लोकतन्त्रसहितको नेपाल विपीको त्यही जोखिमको परिणाम होभन्दा फरक पैदैन।

विपी नेपाल फर्किनुभएको कुराको कांग्रेसले स्वदेश आगमनलाई धार र प्रजातान्त्रिक मूल्यमान्यतामा विश्वास गर्ने धेरैले स्वागत गरेका थिए। तर उहाँको अनुपस्थितिका कारण रिक्त स्थानको लाभ उठाउदै टाउको उठाउन थाले को तत्कालीन कम्युनिष्टहरूले भने विपीको स्वदेश आगमनलाई खासै रुचाएको थिएन। यसैगरी, विपीको नेपाल आगमनलाई त्यसबेला राजपरिवारलाई पनि मन परेको थिएन। तर अन्तर्राष्ट्रिय राजनीतिमा विपीको बढ्दो कदका कारण उहाँको नेपाल आगमनलाई अस्वीकार गर्नसक्ने अवस्थामा पनि राजपरिवार थिएन। विपी नेपालबाट जाँदा र फर्कदाको बीचमा स्थानीय राजनीतिक परिदृश्यमा निकै फरकपन आइसकेको थियो। राजा महेन्द्रको अवसान भइसकेको थियो।

राजाका रूपमा वेलायतमा पढेका वीरेन्द्र अवतरित भएका थिए। चीनको परिवर्तित राजनीतिक अवस्थाको प्रभाव नेपालमा परेको थियो।

विपी नेपालका पूर्वप्रधानमन्त्री र नेपाली कांग्रेसका सभापति हुनुहुन्थ्यो। यसर्थ उहाँको नेपाल आगमनलाई किन अस्वाभाविक मान्ने भन्ने प्रश्न गर्ने सकिन्छ, तर नेपालको आन्तरिक राजनीतिक कारणले निर्वासनमा रहेकाले विपीले नेपाल आगमन हेतु त्यही

विडगलादेशको स्थापना र भारतमा सिक्किम विलयको प्रभावाट पनि नेपाल अछुतो थिएन। नेपाली कांग्रेसले विगतमा प्रारम्भ गरेको सशस्त्र सङ्घर्षको औचित्यमाथि कांग्रेसभित्र प्रश्नचिह्न उठाइरहेको थियो। विश्व असंगल आन्दोलनमा सहभागी भएर नेपाली राजतन्त्रले आफ्नो औचित्य प्रमाणितको प्रयास गरिरहेको थियो। यस्तोमा विपीले राजनीतिक हिसाबले प्रयोग गरेको रूपमा बुझन सकिन्छ। त्यसबेला राष्ट्रिय राजनीतिका सन्दर्भमा सम्भवतः विपीका सामु तीन/चार अवस्था विश्लेषणयोग्य थिए।

बेलायतमा अध्ययन गरेका राजा वीरेन्द्रको उदय भइसकेको थियो, जो तुलनात्मक रूपमा प्रजातन्त्रमा विश्वास गर्दथे भन्ने विश्वास गर्न थालिएको थियो। अतः नयाँ राजासँग सम्बन्ध सुधार गरी नेपालमा प्रजातन्त्र स्थापना र राष्ट्रियता प्रवर्द्धनको सङ्घर्षको नयाँ अध्ययन प्रारम्भ गर्न सकिन्छ। विपीको नेपाल आगमनको सन्दर्भलाई आजको अवस्थामा नयाँ धार र दिशा तिएको भने पक्कै हो। साँचै हो भने आजको लोकतन्त्रसहितको नेपाल विपीले निर्णय गर्नुभएको हुनसक्छ। उहाँको मेलमिलाप नीतिको विश्लेषण गर्ने हो भने यो राजा लक्षित थियो भन्न सकिन्छ। जो स्वाभाविक पनि थियो। राजाले राष्ट्रवादी धारको नेतृत्व गर्दन भन्ने विपीले राजासँग मिलेर नेपालमा नयाँ राजनीतिक अभियान सुरु गर्न सकिने संयन्त्रका रूपमा मेलमिलाप नीतिलाई लिनुभएको हुनसक्छ। उहाँले राष्ट्रियता संरक्षणको कुरा राजाउदै राजाको धाँटी र आफ्नो धाँटी जोडिएको उल्लेख गरेबाट पनि उहाँको रणनीतिक सोचको विश्लेषण गर्न सकिन्छ।

यस्तै, आफ्नो अनुपस्थितिका कारण निर्माण भएको रिक्तताको अवस्थामा टाउको उठाउन थाले को कम्युनिष्ट प्रभावलाई रोक्न जरुरी रहेको उहाँको मान्यता हुनसक्छ। प्रजातान्त्रिक आन्दोलन कमजोर हुँदा कम्युनिष्ट आन्दोलन फस्टाउन सक्यो र शीतायुद्धकालीन विश्वमा नेपाल कमजोर हुँदा राष्ट्रियता गर्दै देखिएको थिए। जापानको आरोपित आरोपमा दुर्गा सुवेदी र सुशील कोइरालालाई भारत र सरकारले पक्काउ गरेको थियो। यस्तो अवस्थामा सायद विपीलाई भारतमा रहिरहाँदा आफ्नो राजनीतिमा वाह्य निगरानी र नियन्त्रण बढनसक्ने सम्भावनाले पनि गाँजेको हुनसक्छ।

विपी नेपालका पूर्वप्रधानमन्त्री र नेपाली कांग्रेसका सभापति हुनुहुन्थ्यो। यसर्थ उहाँको नेपाल आगमनलाई किन अस्वाभाविक मान्ने भन्ने प्रश्न गर्ने पनि विपीले नेपाल आगमनलाई उपयुक्त मानेको हुनसक्छ। यसैगरी, मूलधारवाट धेरै समय टाढा रहाँदा राष्ट्रिय राजनीतिमा आफ्नो प्रभाव बाँकी अन्तिम पृष्ठमा

विश्व समाचार

पुटिनलाई नयाँ वर्षको सन्देशमा 'विश्व शान्ति' प्रवर्द्धन गर्ने सीको वाचा

बेइजिङ, १६ पुस (रासस/एफपी)।

चिनियाँ राष्ट्रपति सी जिनपिङले आफ्ना रुसी समकक्षी भ्लादिमिर पुटिनलाई नयाँ वर्षको सन्देशमा 'विश्व शान्ति' प्रवर्द्धन गर्ने प्रतिवद्धता व्यक्त गर्नुभएको छ। सरकारी प्रसारक सिसिटीभीका अनुसार सीले भन्नुभयो, "अन्तर्राष्ट्रिय परिस्थिति जस्तोसुकै परिवर्तन भए पनि चीन सुधारलाई थप व्यापक रूपमा गहिरो बनाउन... र विश्व शान्ति तथा विकासलाई प्रवर्द्धन गर्न दृढ रहेन्छ।" सन् २०२२ फेब्रुअरीमा छिमेकी युक्तेनमा पुटिनले पूर्ण आक्रमण गर्नुभएपछि चीनले संयुक्त राज्य अमेरिका र अन्य पश्चिमी राष्ट्रहरूको विपरीत आफलाई तटस्थ पक्षका रूपमा प्रस्तुत गर्न खोजेको छ। तर चीन रूसको घनिष्ठ राजनीतिक र अर्थिक साफेदार बनेको छ। जसका कारण कीने नाटो सदस्यहरूले बेइजिङलाई युद्धको 'सक्षमकर्ता' ब्रान्ड गर्ने प्रेरित गरेका छन्। युद्धलाई बेइजिङले कहिल्यै निन्दा गरेको छैन।

सिसिटीभीका अनुसार सीले पुटिनलाई भन्नुभयो, "एक शताब्दीमा नदेखिएका तीव्र विकासोन्मुख परिवर्तन

